

Strömsfors brukssamhälle

En sommar i mitten av 1800-talet kom Anders-Josef Larsson att stanna till här och rasta sig och sina hästar, som drog på en vagn lastad med textilier från Borås som ska säljas på marknader och torg runtom i Västra Götaland.

Han föll för platsens skönhet och möjligheter med den strömmande fortsen. Tillsammans med sin bror Salomon bildade Anders-Josef Larsson här bruket i Strömsfors och det lilla samhället börjar blomstra.

Men produktionen vid järnbruket var inte särskilt vinstgivande bland annat på grund av de långa transporterna till större avsättningsorter som Göteborg, Borås och Ulricehamn. Dessutom använde man sig av en undermålig malm den så kallade Tabergsmalmen som inte var så lämplig som smidesjärn.

Eftersom Limmareds glasbruksbolag var framgångsrikt så började man istället snegla åt glastillverkning, framförallt hushållsglas. Men det som verkligen sätter orten på kartan är etiketteringsmaskinen "Svenske". En succé som skeppas över hela världen.

Det var en släkting till Nylander som efter besök i Tyskland 1913 kom med förslag på att starta tillverkning av automatiska maskiner för tillverkning

av pappaskar framförallt för cigaretter. Fram till 1925 så svarar AB Svenska tobaksmonopolet för de flesta inköpen av dessa maskiner. Under tiden har ingenjör Högfeldt experimenterat fram en annan automatiskt arbetade maskin, nämligen att för att sätta etiketter på flaskor och burkar. Företaget var in på 1950-talet landets främsta tillverkare av dessa maskiner. Efter andra världskriget blir det nedgång i verksamheten och under 1960-talet upphör tillverkningen.

På orten hittar vi tydliga spår från bruksverksamheten. Bland annat det före detta hotellet i Strömsfors som uppfördes 1906 mitt emot järnvägsstationen av dåvarande direktören på Strömsfors bruk David Nylander i samband med att järnvägen mellan Falkenberg och Axelfors drogs fram. I bottenvåningen på hotellet fanns en handelsbod.

Den så kallade Gula villan uppfördes av bokhållaren och disponenten vid P.G Larsén Triksåfabrik, Axel Larsson, som var brorson till P.G och sonson till brukspatron Anders Josef Larsson som bildade Strömsfors fabriker.

En annan disponentvilla kallad Talleröd uppfördes 1910 för den dåvarande disponenten på triksåfabriken Axel Larsson. När Axel avled 1934 blev bostaden "arbetshem för debila flickor". Alltså för flickor med förståndshandikapp.

På Talleröd bedrevs undervisning i husligt arbete, bibelstudium, sång, vävnad, sömnad med mer. Flickhemmet drevs ända in på 1970-talet då verksamheten lades ned.

Men det pampigaste huset är förmodligen den så kallade Stora villan - eller Villa Strömsfors som den nu kallas, uppförd för brukspatronen David Nylander och dennes hustru Davida. Släkten Nylander bodde kvar i huset fram till 1960-talet.

2014 köptes Villa Strömsfors av Hökerum Bygg, som varsamt låtit renovera byggnaden.

Här finns nu möjlighet att arrangera konferenser, bröllop och middagsbjudningar med övernattnig.